

Національна академія педагогічних наук України

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих

Методичні вказівки

для підготовки до практичних занять з дисципліни

«Академічне письмо та переклад наукових текстів» (німецька мова)

для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» «Психологія праці та психологічний супровід освіти дорослих»

Укладач: кандидат філологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих М.М. Марусинець

Київ-2018

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема: Основні німецькомовні жанри письмової комунікації в науково - освітній галузі (Zusammenfassung, Rückblick, Konferenz Abstract, Forschungsbericht, Gran Vorschlag usw.).

Питання для обговорення:

1. Основні поняття курсу. Сучасне поняття академічної грамотності та його структура.
2. Формування академічної культури.
3. Академічна культура, академічна доброчесність.
4. Усне й писемне мовлення. Написання тексту.

Література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ. 2017. 169 с.
2. Колісніченко Е.В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
3. Марусинець М.М. Модальні частки в семантико-синтаксичній структурі речення (на матеріалі української та німецької мов) / М.М. Марусинець // Вісник Прикарпатського національного університету.Філологія .- Випуск-36-37.Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського нац.унів.,2012. – С. 106-111.
4. Campus Deutsch. Schreiben. Schreiben 2015: B2/C1. - 1. Aufl. - Ismaning: Hueber, 95 S.
5. Wissenschaftlich Arbeiten und Schreiben 2017/ Ulrike A. Richter, Nadja Fügert / Intensivtrainer / Ulrike A. Richter, Nadja Fügert. - 1. Auflage. - Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 96 S.
6. Werder, Lutz von. 2002 (2. Aufl.). Das kreative Schreiben von wissenschaftlichen Hausarbeiten und Referaten. Berlin.
7. Wissenschaftlich Formulieren 2012: Tipps und Textbausteine für Studium und Schule / Stefan Kühnz. - 2., überarb. Aufl. - Paderborn: Schöningh.
8. Werder, Lutz von / SCHULTE-STEINICKE, Barbara / SCHULTE, Brigitte. 2001. Weg mit Schreibstörung und Lesestress: Zur Praxis und Psychologie des Schreib- und Lesecoaching. Baltmannsweiler.

Тези доповіді

Тема: «Жанри письмової комунікації в науково - освітній галузі України та Німеччини».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомлення з німецькомовною літературою за науковим напрямом.

Завдання 2. Читання та аналіз німецькомовних наукових текстів за темою дослідження.

Завдання 3. Зробити аналіз стильових та жанрових особливостей мови за темою наукового дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема: Вивчення монографій та статей. Дослідна робота: формування й розвиток наукового мовлення в писемній формі.

Питання для обговорення:

1. Науковий стиль. Стилї сучасної української та німецької мов (науковий, діловий, художній, публіцистичний, розмовний).
2. Усне мовлення. Публічний виступ.
3. Презентація, доповідь: єдність форми і змісту; вербальна й невербальна складові (образність й виразність, аргументація, інтонація, міміка і жести).
4. Писемне мовлення. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, реферат.

Література

1. Марусинець М.М. Модальні частки української мови: діагностичний та дидактичний контекст / М.М. Марусинець // Мова:науково-теоретичний часопис з мовознавства. – Одеса: Астропринт, 2014. – № 21. – С. 192–195.
2. 10. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
3. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат: інформаційний огляд / автори-укладачі: А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація, Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CDROM). 36 с.
4. Сурмін Ю. П. Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація :навч.-метод. Посіб. К. : НАДУ, 2008. 184 с.
5. Тимошенко, Т. В. Академічне письмо / Т. В. Тимошенко, Н. В. Гречихіна. Наукові записки : зб. наук. пр. Кіровоград : КНТУ, 2009. Вип. 9. С.214– 219.
6. ECO, Umberto. 2002 (9. Aufl.). Wie man eine wissenschaftliche Abschlußarbeit schreibt. Heidelberg.43.ESELBORN-KRUMBIEGEL, Helga. 2004 (2. Aufl.). Von der Idee zum Text: Eine Anleitung zum wissenschaftlichen Schreiben. Paderborn.
7. Gruber; Huemer; Rheindorf (2009) Schlüsselkompetenz Schreiben: das umfassende Praxisbuch. Stuttgart: Böhlau UTB.

Мотиваційний листа, дослідницька пропозиція.

Тема: «Володіння мовою як запорука успішної дослідницької роботи та майбутньої кар'єри»

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомлення з німецькомовною літературою за науковим напрямом.

Завдання 2. Читання та аналіз німецькомовних наукових текстів за темою дослідження.

Завдання 3. Зробити аналіз стильових та жанрових особливостей мови за темою наукового дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Тема: Наукова стаття як провідний жанр сучасного німецькомовного наукового тексту (Arten der Forschung Artikel. Die Struktur von Forschungsunterlagen. Einreichen eines Artikels an a Tagebuch). Schreiben einer Anmerkung in Wissenschaftlicher Artikel.

Питання для обговорення:

1. Наукова стаття у німецькомовних виданнях.
2. Аналіз постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.
3. Аналіз досліджень і публікацій німецьких вчених.

Література

1. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
2. Böglin, Marta (2012) Wissenschaftlich schreiben Schritt für Schritt. Gelassen und effektiv studieren. München: Fink (UTB)
3. Campus Deutsch. Schreiben. Schreiben 2015: B2/C1. - 1. Aufl. - Ismaning: Hueber, 95 S.
4. Esselborn-Krumbiegel, Helga (2013) Richtig wissenschaftlich schreiben. Schöningh UTB
5. Gruber; Huemer; Rheindorf (2009) Schlüsselkompetenz Schreiben: das umfassende Praxisbuch. Stuttgart: Böhlau UTB
6. Pospiech, Ulrike (2012) Wie schreibt man wissenschaftliche Arbeiten? (Duden-Ratgeber) Mannheim: Bibliographisches Institut
7. Schäfer, Susanne; Heinrich, Dietmar (2010) Wissenschaftliches Arbeiten an deutschen Universitäten. Eine Arbeitshilfe für ausländische Studierende im geistes- und gesellschaftswissenschaftlichen Bereich. München: iudicium
8. Wissenschaftlich Arbeiten und Schreiben 2017/ Ulrike A. Richter, Nadja Fügert / Intensivtrainer / Ulrike A. Richter, Nadja Fügert. - 1. Auflage. - Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 96 S.

Наукова стаття

Тема: «Структура наукової статті на прикладі українськомовних та німецькомовних вчених».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомлення з німецькомовною літературою за науковим напрямом.

Завдання 2. Читання та аналіз німецькомовних наукових текстів за темою дослідження.

Завдання 3. Зробити аналіз стильових та жанрових особливостей мови за темою наукового дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4.

Тема: Планування та структурування наукових текстів. Критичне читання та письмо. Planung und Strukturierung. Використання посилань в наукових текстах.

Питання для обговорення:

1. Підготовка й написання наукового тексту.
2. Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями
3. Аналіз останніх досліджень і публікацій.
4. Мета дослідження, виклад матеріалу дослідження та його основні результати, висновки.

Література

1. Тимошенко, Т. В. Академічне письмо / Т. В. Тимошенко, Н. В. Гречихіна. Наукові записки : зб. наук. пр. Кіровоград : КНТУ, 2009. Вип. 9. С.214–219.
2. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. 2-е вид, випр. і допов. К. : Алерта, 2012. 696 с. URL: https://pidruchniki.com/1280052840615/dokumentoznavstvo/tekst_forma_/realizatsiyi_movlennyevo-profesiynoyi_diyalnosti.
3. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
4. Gruber; Huemer; Rheindorf (2009) Schlüsselkompetenz Schreiben: das umfassende Praxisbuch. Stuttgart: Böhlau UTB
5. Hirschmann, Claudine; Wanner, Inge (2011) Wissenschaftliches Schreiben und Publizieren. Books on Demand.
6. Pospiech, Ulrike (2012) Wie schreibt man wissenschaftliche Arbeiten? (Duden-Ratgeber) Mannheim: Bibliographisches Institut
7. Schäfer, Susanne; Heinrich, Dietmar (2010) Wissenschaftliches Arbeiten an deutschen Universitäten. Eine Arbeitshilfe für ausländische Studierende im geistes- und gesellschaftswissenschaftlichen Bereich. München: iudicium
8. Wissenschaftlich Formulieren 2012: Tipps und Textbausteine für Studium und Schule / Stefan Kühtz. - 2., überarb. Aufl. - Paderborn: Schöningh.

Тези доповіді

Тема: «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні та у Німеччині»

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомлення з німецькомовною літературою за науковим напрямом.

Завдання 2. Читання та аналіз німецькомовних наукових текстів за темою дослідження.

Завдання 3. Зробити аналіз стильових та жанрових особливостей мови за темою наукового дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5.

Тема: Науковий лексикон. Підбір літератури. Wissenschaftliches Lexikon. Literaturauswahl.

Питання для обговорення:

1. Правила цитування й оформлення покликань.
2. Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи. Каталоги.

3. Пошук інформації в Інтернеті.

Література

1. Зуб В.М., Дем'яненко М.М. Плагіат: його різновиди та заходи протидії. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 2014. Вип. 4. С. 86-90.
2. Колісніченко Е.В. *Основи наукових досліджень: конспект лекцій*. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.
3. Марусинець М.М. Методологічне підґрунтя дослідження модальних часток української, німецької, угорської мов / М.М. Марусинець // *Studia methodologica*. – Вип. 39. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – С. 77–83.
4. Hirschmann, Claudine; Wanner, Inge (2011) *Wissenschaftliches Schreiben und Publizieren*. Books on Demand.
5. Schäfer, Susanne; Heinrich, Dietmar (2010) *Wissenschaftliches Arbeiten an deutschen Universitäten. Eine Arbeitshilfe für ausländische Studierende im geistes- und gesellschaftswissenschaftlichen Bereich*. München: Iudicorum
6. *Wissenschaftlich Arbeiten und Schreiben 2017*/ Ulrike A. Richter, Nadja Fügert / Intensivtrainer / Ulrike A. Richter, Nadja Fügert. - 1. Auflage. - Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 96 S.
7. Werder, Lutz von. 2002 (2. Aufl.). *Das kreative Schreiben von wissenschaftlichen Hausarbeiten und Referaten*. Berlin.
8. Werder, Lutz von / Schulte-Steinicke, Barbara / SCHULTE, Brigitte. 2001. *Weg mit Schreibstörung und Lesestress: Zur Praxis und Psychologie des Schreib- und Lesecoaching*. Baltmannsweiler.

Наукова стаття

Тема: «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні та у Німеччині»
Необхідно доопрацювати бібліографію до теми із використанням електронних ресурсів. Список має бути поповнений щонайменше на 10 позицій.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомлення з німецькомовною літературою за науковим напрямом.

Завдання 2. Читання та аналіз німецькомовних наукових текстів за темою дослідження.

Завдання 3. Зробити аналіз стильових та жанрових особливостей мови за темою наукового дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема: Дослідна робота: формування й розвиток наукового мовлення в писемній формі. Укладання списку наукової літератури.

Питання для обговорення:

1. Правила цитування в науковому тексті (вітчизняний стандарт).
2. Правила покликання в науковому тексті (вітчизняний стандарт).
3. Міжнародні принципи цитування і покликання. Бібліографічні менеджери.

Література

1. Марусинець М.М. Модальні частки української мови: діагностичний та дидактичний контекст / М.М. Марусинець // *Мова: науково-теоретичний часопис з мовознавства*. – Одеса: Астропринт, 2014. – № 21. – С. 192–195.

2. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат: інформаційний огляд / автори-укладачі: А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація, Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CDROM). 36 с.
3. Сурмін Ю. П. Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація :навч.-метод. Посіб. К. : НАДУ, 2008. 184 с.
4. Esselborn-Krumbiegel, Helga (2013) Richtig wissenschaftlich schreiben. Schöningh UTB
5. Gruber; Huemer; Rheindorf (2009) Schlüsselkompetenz Schreiben: das umfassende Praxisbuch. Stuttgart: Böhlau UTB
6. Wissenschaftlich Arbeiten und Schreiben 2017/ Ulrike A. Richter, Nadja Fügert / Intensivtrainer / Ulrike A. Richter, Nadja Fügert. - 1. Auflage. - Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 96 S.
7. Wissenschaftlich Formulieren 2012: Tipps und Textbausteine für Studium und Schule / Stefan Kühtz. - 2., überarb. Aufl. - Paderborn: Schöningh.
8. Werder, Lutz von. 2002 (2. Aufl.). Das kreative Schreiben von wissenschaftlichen Hausarbeiten und Referaten. Berlin.

Наукова стаття

Тема: «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні та у Німеччині». У роботі потрібно процитувати щонайменше 5 джерела та зробити на них прикінцеві покликання.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомлення з німецькомовною літературою за науковим напрямом.

Завдання 2. Читання та аналіз німецькомовних наукових текстів за темою дослідження.

Завдання 3. Зробити аналіз стильових та жанрових особливостей мови за темою наукового дослідження.